

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/250/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5416203542
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5416203542.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Kataríny Beniačovej, v právnej veci žalobkyne: V. D., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. K., M. XX/XXX, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1.021,56 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 5Csp/56/2016-91 zo dňa 8. marca 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že na základe úverovej zmluvy č. 5760161 zo dňa 29.03.2006 (ďalej len „ÚZ 1“) žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 464,71 Eur, ktorý žalobkyňa spolu aj s odplatom v zmluve definovanou ako poplatok vo výške 453,41 Eur žalovanému uhradila. Na základe úverovej zmluvy č. 5760385 uzavretej dňa 13.12.2006 (ďalej len „ÚZ 2“) žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 531,10 Eur, ktorý žalobkyňa spolu s poplatkom uvedeným v zmluve vo výške 522,50 Eur žalovanému taktiež uhradila. Napokon na základe úverovej zmluvy č. 5760374 zo dňa 08.06.2007 (ďalej len „ÚZ 3“) žalovaný poskytol žalobkyni úver vo výške 232,36 Eur, ktorý taktiež žalobkyňa žalovanému v celom rozsahu splatila, pričom z poplatku uvedeného v zmluve vo výške 185,33 Eur uhradila sumu 45,65 Eur. Celkovo teda žalobkyňa žalovanému nesporne nad rámec poskytnutých prostriedkov uhradila sumu rovnajúcu sa žalovanej istine 1.021,56 Eur (453,41 + 522,50 + 45,65). Z uzavretých ÚZ, ktoré s ohľadom na postavenie zmluvných strán sú spotrebiteľskými zmluvami, na ktoré dopadajú okrem iného ustanovenia Zákona o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „ZoSÚ“) vyplýva, že v každej z nich absentuje uvedenie RPMN, ako náležitosti Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru podľa § 4 ods. 2 písm. g/ ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia tej ktorej úverovej zmluvy. Predmetný nedostatok zákon sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Na základe toho bola dôvodná argumentácia žalujúcej strany, že ak žalobkyňa uhradila na dané úvery viac, než predstavovala skutočná výška poskytnutého úveru, v rozsahu plnenia žalobkyne prevyšujúceho istiny úveru došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu vo výške žalovanej istiny. Žalujúca strana nerozporela, že pokiaľ ide o platby na splatenie úveru z ÚZ 1, k poslednej platbe došlo v decembri 2006, k poslednej platbe na splatenie úveru z ÚZ 2 došlo v septembri 2007 a k poslednej platbe na splatenie úveru z ÚZ 3 došlo v máji 2013, čo vyplýva aj z argumentácie žalovaného, ku ktorému dátumu mala podľa neho uplynúť 3-ročná objektívna premlčacia doba. Začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby žalobkyňa nerozporela, akurát namietala dĺžku objektívnej premlčacej doby na

vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá v danej veci mala byť podľa § 107 ods. 2 desaťročná, nakoľko podľa nej šlo o bezdôvodné obohatenie získané úmyselným konaním žalovaného. Nebol teda sporným deň, kedy malo dôjsť k začatiu plynutia objektívnej premlčacej doby, akurát bola sporná otázka dĺžky objektívnej premlčacej doby.

2. Žalobu zamietol práve pre dôvodne žalovaným vznesenú námietku premlčania, keďže žalobkyňa si svoj nárok uplatnila po uplynutí 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby. Možno súhlasiť so žalovaným, že v žalobe absentovalo uvedenie konkrétnych skutkových okolností, z ktorých by vyplývalo od kedy mala začať plynúť subjektívna premlčacia doba na vydanie žalobkyňou uplatňovaného bezdôvodného obohatenia. Až v následných písomných vyjadreniach začalo byť tvrdené, že sa o tom, že na jej úkor sa niekto obohatil a že ním bol práve žalovaný, dozvedela až od svojho zástupcu po prvej porade, kedy ju jej právny zástupca po preštudovaní predmetných úverových zmlúv, ktoré mu predložila informoval o možnostiach uplatnenia si jej práv a následne mu v ten istý deň (28.10.2016) udelila aj plnú moc na zastupovanie. Žalobkyňa v danej otázke na pojednávaní 08.03.2017 uviedla, že o tom, že žalovanému už zaplatila viac ako mala, vedela niekedy v roku 2011 až 2012 kedy nad tým uvažovala a dospela k tomu, že to už moc preplatila. Potom sa obrátila na terajšieho zástupcu. Hoci dúfala, že jej dajú pokoj a keďže jej nedávali, tak sa na neho obrátila a on potom začal konať. Nevedela ani uviesť, čo konkrétne jej mal zástupca povedať, ale pomáhal jej potom v tom, lebo ona by si sama neporadila. Tiež uviedla, že „vie, že to bolo moc, moc preplatené aj oproti tomu, čo im (žalovanému) podľa zmluvy mala zaplatiť“. Preto im platila aj po tom, ako už všetko zaplatila čo mala podľa zmluvy zaplatiť, lebo o všetkom doklady nemala a chcela, aby jej dali pokoj. Z takejto výpovede žalobkyne vyplýva, že najneskôr koncom roka 2012 disponovala vedomosťou, že žalovanému na úhradu svojich záväzkov vyplývajúcich z ÚZ 1, ÚZ 2 a ÚZ 3 zaplatila viac než mala, že to preplatila. To, že situáciu začala riešiť vyhľadáním právnej pomoci, pretože by si s tým sama neporadila až po tom, ako jej žalovaný stále nemal dať pokoj a chcel od nej ďalšie platby, nemá vplyv na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, keďže samotná žalobkyňa vo výpovedi, ktorý dôkaz navrhol vykonať práve jej zástupca, potvrdila svoju skoršiu skutočnú vedomosť (najneskôr koncom roka 2012) o tom, že už žalovanému uhradila viac ako mala. Pretože túto vedomosť s ohľadom na čas podania žaloby (31.10.2016) získala pred dňom 30.10.2014 žalobu zamietol, s ohľadom na uplynutie 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby.

3. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP zohľadniac ako dôvod hodný osobitného zreteľa, súhrn viacerých skutočností, jednak to, že žalovaný si žiadne trovy v priebehu sporu neuplatnil, ďalej osobné pomery žalobkyne, ktorá je starobnou dôchodkyňou a predovšetkým to, že vykonané dokazovanie preukázalo, že na strane žalovaného skutočne došlo k vzniku žalovaného bezdôvodného obohatenia, ktorý nárok si však žalobkyňa neuplatnila včas, čo bol aj dôvod jej neúspechu v tomto spore.

4. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Poukázala predovšetkým na to, že ide o spotrebiteľský vzťah a je presvedčená, že subjektívna lehota na uplatnenie si nároku neuplynula. Súd nijako neodôvodnil a v konaní nepreukázal, na základe akých skutočností dospel k záveru, že od doby, kedy sa dozvedela o tom, kto sa na jej úkor obohatil, do doby uplatnenia si práva na súde uplynula subjektívna lehota dvoch rokov. Na pojednávaní 08.03.2017 uviedla, že o tom, že žalovanému už zaplatila viac ako mala, sa dozvedela vlni v októbri (október 2016), kedy udelila plnomocenstvo na zastupovanie. Napriek tomu sudca nepochopiteľne jej kládol naďalej sugestívne otázky a nátlakom ju navádzal na inú odpoveď. Aj napriek tomu, že jednoznačne uviedla, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela od právneho zástupcu, súd vychádzal z toho, že túto skutočnosť sa dozvedela najneskôr koncom roka 2012. Predmetným dokazovaním súd nepreukázal ani tvrdenú skutočnosť kedy mala reálne nadobudnúť vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške, naopak tento časový údaj jednoznačne uviedla, no sudca aj napriek tomu vychádzal z iného, ním vyprodukovaného časového údaju. Súd nevyslovil na základe akého dôkazu dospel k záveru, že sa dozvedela o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy, teda o vzniku a existencii bezdôvodného obohatenia. Bolo by nelogické, aby uhradila úvery žalovanému, ak by už v čase realizácie týchto platieb vedela, že žalovaný na ne nemá právny nárok. Pre začiatok plynutie subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nielen predpokladaná vedomosť, resp. svojvoľne určená konajúcim sudcom. Súd nemôže vychádzať z fikcie znalosti bezdôvodného obohatenia pri osobe bez právneho vzdelania - pri bežnom spotrebiteľovi. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo 306/2005. Má za to, že svoje právo si uplatnila v 2-ročnej subjektívnej lehote. Skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nebol žalovaným ani súdom nijako

preukázaný. Ani žalovaný svoje tvrdenia o tom, že jej nárok je premlčaný nepreukázal aj napriek dôkaznej povinnosti žiadnymi predloženými dôkazmi, pričom nepreukázal ani to, kedy sa mala reálne skutočne dozvedieť, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Naopak skutočnosť, že platila svedčí skôr o tom, že bola presvedčená o tom, že adresát má nárok na plnenie. Odkázala na rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo 1960/1999, sp. zn. 33Odo 306/2005 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č. k. 5Cdo 121/2009 a uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 413/2013-9 ohľadne začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Ďalej poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/714/2015, 17Co/1008/2014, 14Co/1455/2014. Jedným z atribútov občiansko-súdneho konania a právneho štátu je zásada právnej istoty, čo vyjadruje, že účastník konania môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. V rámci rozhodovania to konštatoval aj Najvyšší súd SR sp. zn. 5Ecd0/192/2014, Ústavný súd SR napr. sp. zn. I ÚS 87/93, EL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Mcd0 9/2012 princíp neznalosť zákona neospravedlňuje musí ustúpiť dôležitejšiemu princípu - princípu ochrany spotrebiteľa. V súlade s uvedeným navrhuje zmeniť napadnutý rozsudok tak, že žalobe sa vyhovie v celom rozsahu a prizná náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý sa plne stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a tento na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Ak sa povinná osoba premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo priznať. Poukázal na to, že nárok žalobkyne z ÚZ 1 bol premlčaný v subjektívnej premlčacej lehote 14.12.2008, z ÚZ 2 23.05.2015 a z ÚZ 3 18.09.2009. Žalobkyňa nárok na súde uplatnila až dňa 31.10.2016. Je toho názoru, že subjektívna premlčacia lehota u každej zmluvy začala plynúť od poslednej splátky vzhľadom k tomu, že od tohto dňa mala žalobkyňa vedomosť o bezdôvodnom obohatení, nakoľko mu uhrádzala sumy nad rámec istiny, ktorým sa hradili úroky a poplatky. Žalobkyňa mala uzatvorené celkovo 4 zmluvy o úvere od roku 2006 do roku 2007, a preto nie je namieste poukazovať na jej ľahkomyselnosť alebo nevedomosť, nakoľko žalovaný má lepšiu vedomosť v porovnaní s bežným občanom. Uviedol prehľad jednotlivých splátok ku každej úverovej zmluve. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/372/2015, v ktorom konštatoval začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby okamihom prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Nárok uplatňovaný žalobkyňou sa premlčal aj v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe. Žalobkyňa nijako skutkovo nepreukázala možnosť uplatnenia 10-ročnej premlčacej objektívnej doby, a to rovnakou problematikou sa zaoberal aj Krajský súd Banská Bystrica vo veciach sp. zn. 13Co/567/2015, 13Co/557/2015, 13Co/90/2015, 12Co/517/2015. Rovnako poukázal aj na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici a Okresného súdu v Prešove. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby dovolací súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

6. Žalobkyňa v replike poukázala na to, že v prípade bezdôvodného obohatenia môže ísť o obohatenie nedbanlivostné alebo úmyselné. V prejednávacom prípade ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, keď z výpisu z obchodného registra vyplýva od ktorého dátumu žalovaný aktívne podniká v oblasti poskytovania úverov (14.03.2001). ZoSÚ účinný od 01.10.2001 už od jeho prvej účinnosti obsahoval povinnosť uvedenú v § 4 písm. g/ RPMN a ak nie je uvedená, tak úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Predmetné zmluvy boli uzatvorené v roku 2006, 2007, to znamená 5-6 rokov podnikania v oblasti poskytovania úverov, kedy po celý čas platila zákonná nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade absencie RPMN. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/648/2013, 9Co/158/2015, 6Co/140/2015. Rovnako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/173/2015 vychádza z 10-ročnej objektívnej premlčacej doby, ako aj rozsudok sp. zn. 3Co/89/2011, 3Co/178/2013, 7Co/84/2011, rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/319/2015, Krajský súd v Žiline 9Co a rôzne ďalšie rozhodnutia súdov poukazované v tejto replike. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23Sp/19/2009 vyslovene žalovanému vytkol vysoké úroky a pre uvedené označil celú zmluvu za rozpornú s dobrými mravmi. Uvedený rozsudok bol žalovanému doručený najneskôr v lehote 30-dní, to znamená najneskôr v období máj 2008 preukázateľne vedel, že prijatím plnenia z takýchto zmlúv sa bezdôvodne obohacuje. Odmieťa tvrdenia žalovaného a zároveň poukazuje na to, že tieto nie sú ničím podložené, a teda žalovaný vznesenú námietku premlčania riadne neodôvodnil a nepodložil relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade spočíva práve na jeho strane. Opätovne prehlasuje, že o tom, že sa na jej úkor niekto obohatil, resp. že tým, kto sa na jej úkor obohatil je žalovaný, sa dozvedela od svojho právneho zástupcu. Skorší dátum zistenia existencie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného nebol žalovaným nijako preukázaný. Bolo by absurdné aby platila niečo, čo vie že je nezákonné, čo predstavuje

bezdôvodné obohatenie na strane príjemcu. Opätovne poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky ohľadne premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici. Rovnako ako v odvolaní poukázal na zásadu právnej istoty, na základe ktorej účastník konania môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. Zdôraznila, že ak by sa aj súd nestotožnil s jej argumentáciou o nutnosti aplikovania ZoSÚ na predmetný zmluvný vzťah tak jej postavenie ako spotrebiteľa preukázateľne vyplýva z ustanovení Občianskeho zákonníka, a teda uplatnený nárok zodpovedajúci bezdôvodnému obohateniu by bol aj v takomto prípade odôvodnený s poukazom na rozpor odplaty s dobrými mravmi (poznámka odvolacieho súdu - súd prvej inštancie v danom prípade uznal aplikovanie na právny vzťah medzi sporovými stranami ZoSÚ). V zmysle uvedeného trvá na podanom odvolaní a zároveň si vyčíslila trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

7. V duplike žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa neuhradila splátky riadne a včas pokiaľ ide o zmluvu zo dňa 08.06.2007 a tak sa dostala do omeškania. Svoje nároky vyplývajúce z tejto zmluvy si v zmysle rozhodcovskej doložky uplatnil pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. SR 01803/08 zo dňa 13.03.2008, ktorý sa stal právoplatným dňa 31.03.2008 a vykonateľným dňa 03.04.2008. Dňa 12.08.2008 sa začalo exekučné konanie, ktoré bolo uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 4Er/212/2008-17 zastavené. Poukazuje na to, že peňažné prostriedky, ktorých sa žalobkyňa domáha boli vymožené v exekučnom konaní. S poukazom na § 61 Exekučného poriadku navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené. Naďalej zotrváva na svojom vyjadrení, že uplatnený nárok je premlčaný, a to s poukazom na § 107 Občianskeho zákonníka. Má za to, že pre tak významnú výnimku zo zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ zakotvenej pre kratšie plynutie premlčacej doby možno uplatniť jedine v tých prípadoch ak by sa skutočne preukázal priamy úmysel bezdôvodne sa obohatiť. V čase uzatvorenia zmluvy nemal a nemohol mať vedomosť o tom, že zmluva bude následne súdom posúdená ako spotrebiteľská a neobstojí tvrdenie, že jeho konanie bolo zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia. Jediný úmysel, ktorý mu možno preukázať, je úmysel uzatvoriť Zmluvu o úvere, a preto je absolútne vylúčené z toho vyvodíť úmysel sa bezdôvodne obohatiť. Popiera, že by svojim konaním mal vedieť, že spôsobí vznik bezdôvodného obohatenia, nakoľko jeho vôľa od počiatku smerovala k uzatvoreniu zmluvy riadiacej sa ustanoveniami Obchodného zákonníka a navyše predpokladal úmysel žalobkyne plniť si záväzky. Vzhľadom na uvedené trvá na svojom tvrdení, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný.

8. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd v zmysle ust. § 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 378 ods. 1, § 177 ods. 2 písm. c/ CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách ustanovenia § 379 a § 380 ods. 1 CSP a napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Súd prvého stupňa správne právne vyhodnotil hmotnoprávny charakter uplatneného nároku. Je nesporné, že žalobkyňa so žalovaným uzatvorila v dňoch 29.03.2006, 13.12.2006 a 08.06.2007 zmluvy o úvere, čím založili spotrebiteľský právny vzťah (odvolateľka preto neopodstatnene namietala, že okresný súd ich právny vzťah neposúdil ako spotrebiteľský). Podľa týchto zmlúv žalovaný žalobkyňi poskytol spotrebiteľský úver vo výške 464,71 Eur, 531,10 Eur a 232,36 Eur. Aplikácia právneho režimu Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv a na tomto základe prieskum, či zmluvy obsahovali/neobsahovali obligatórne náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 2 cit. zák. mal svoj právny základ. Podľa označeného ustanovenia právnej normy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať obligatórne (povinné) náležitosti. V dotknutých zmluvách o úvere zákonom vyžadované povinné náležitosti však absentovali, a to uvedenie RPMN, z ktorého dôvodu konštatovaný záver o tom, že úvery poskytnuté žalovaným žalobkyňi treba považovať za bezúročné a bez poplatkov, má oporu v zákone.

10. Je nesporné, že žalobkyňa od žalovaného obdržala na základe zmluvy zo dňa 29.03.2006 sumu 464,71 Eur a zaplatila mu sumu 918,12 Eur (vrátane úrokov, poplatkov) a rozdiel medzi žalobkyňou zaplattenou a žalovaným poskytnutou sumou predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného (v sume 453,41 Eur), keďže v jeho prospech bolo poskytnuté plnenie, ktoré mu podľa zákona neprináležalo. Rovnako na základe zmluvy zo dňa 13.12.2006 žalobkyňa obdržala sumu 531,10 Eur a uhradila sumu 1.053,60 Eur, teda suma 522,50 Eur predstavovala bezdôvodné obohatenie žalovaného.

Napokon na základe zmluvy z 08.06.2007 bola žalobkyni poskytnutá suma 232,36 Eur, uhradila celkom 278,01 Eur, z ktorého dôvodu suma 45,65 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného.

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobnému návrhu vzniesol námietku premlčania. Súd prvej inštancie námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako dôvodnú vychádzajúc z ust. § 107 ods. 1, 2 OZ.

12. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

13. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

14. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2-ročnú subjektívnu a 3-ročnú, resp. 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Z uvedeného vyplýva, že dĺžka objektívnej premlčacej doby nemôže byť nikdy prekročená, a to ani v prípade, ak by subjektívna doba mala ešte plynúť, prípadne ak plynúť nezačala. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie NS SR 1Cdo 67/2011).

15. Podľa názoru odvolacieho súdu, subjektívna 2-ročná premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia pri ÚZ 1 začala žalobkyni plynúť po zaplatení poslednej dňa 14.12.2006 a subjektívna premlčacia doba uplynula 14.12.2008, pri ÚZ 2 poslednú splátku zaplatila 18.9.2007, preto objektívna premlčacia doba uplynula 18.9.2009 a napokon pri ÚZ 3 poslednú splátku zaplatila dňa 23.5.2013 a objektívna premlčacia doba uplynula 23.5.2015. Žalobu žalobkyňa podala na súde dňa 31.10.2016, teda po uplynutí subjektívnej premlčacej doby pri všetkých troch úverových zmluvách. I keď súd prvej inštancie plynutie subjektívnej premlčacej doby v preskúmvanej veci posúdil inak, nemá to vplyv na výsledok rozhodnutia, keď žaloba žalobkyne bola zamietnutá z dôvodu premlčania (uplynutím subjektívnej premlčacej doby) uplatňovaného nároku. (Krajský súd Nitra sp.zn. 7Co/90/2013 z 13.11.2014, 25Co/1019/2015 z 27.7.2016)

16. Odvolací súd zároveň konštatuje, že v danom prípade márne uplynula i 3-ročná objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá pri ÚZ 1 začala plynúť po zaplatení čiastočne ôsmej splátky 30.10.2006 (75,01 Eur) a uplynula 30.10.2009, nakoľko predchádzajúcimi splátkami splácala len poskytnutý úver (6x 75,68 Eur, 1x 9,96 Eur, 1x čiastočná splátka 0,67 Eur). Pri ÚZ 2 začala plynúť po zaplatení čiastočne šiestej splátky 28.6.2007 (40,48 Eur) a uplynula 28.6.2010, nakoľko predchádzajúcimi splátkami splácala len poskytnutý úver (3x 86,97 Eur, 1x 96,93 Eur, 1x 132,78 Eur a 1x čiastočná splátka 40,48 Eur). Pri ÚZ 3 začala plynúť po zaplatení čiastočne jedenástej splátky 28.9.2012 (6,5 Eur) a uplynula 28.9.2015, nakoľko predchádzajúcimi splátkami splácala len poskytnutý

úver (1x 51,78 Eur, 1x 51,79 Eur, 1x 73,69 Eur, 3x 6,90 Eur, 2x 7,29 Eur, 2x 6,99 Eur a 1x čiastočná splátka 0,16 Eur).

17. Je nutné dodať, že ak by subjektívna premlčacia doba ani nezačala plynúť v rámci objektívnej premlčacej doby, uplynutím objektívnej premlčacej doby sa právo premlčí, pretože sa jedná o maximálnu lehotu na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia.

18. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podania žalobného návrhu, t.j. dňa 31.10.2016 bol už nárok žalobkyne premlčaný v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe ako aj 3-ročnej subjektívnej dobe. Na dôvodne vznesenú námietku premlčania je súd povinný prihliadnuť a premlčaný nárok nemôže priznať.

19. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že v prejednávacom spore plynie desaťročná objektívna premlčacia doba, nakoľko úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie neuvedením RPMN v úverových zmluvách preukázaný nebol. Občiansky zákonník (ďalej len OZ) podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto pri posúdení úmyslu žalovaného je potrebné vychádzať z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Podľa § 15 Trestného zákona je zavinenie budované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. O priamy úmysel pri bezdôvodnom obohatení podľa OZ ide vtedy ak ten kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel. O nepriamy úmysel ide ak ten, kto sa na úkor iného obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane bol s takýmto následkom uzročený. Na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia žalobkyne o zaužívaní praxe žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe takejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň mohol byť uzročený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný uzavrel so žalobkyňou zmluvy o spotrebiteľskom úvere kde sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Je nesporné, že žalovaný skutočne chcel získať na základe zmluvy o úvere odplatu vo forme poplatku a úrokov za poskytnutý úver, ale táto skutočnosť ešte sama o sebe nepreukazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Všeobecný odvolací argument žalobkyne ohľadne uzatvárania spotrebiteľských zmlúv s inými spotrebiteľmi, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti (v dôsledku čoho sa považujú za bezúročné a bez poplatkov), je právne irelevantný vo vzťahu k preukázaniu existencie úmyslu žalovaného obohatiť sa na jej úkor v čase uzatvárania úverových zmlúv, eventuálne pri prijatí jednotlivých platieb od žalobkyne. Na preukázanie úmyslu žalovaného nepostačuje konštatovanie o dlhoročnej zaužívanej praxi žalovaného v oblasti spotrebiteľských zmlúv, resp. vedomosť žalovaného, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv vyhlásené súdom za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom vyhlásené za bezúročné a bez poplatkov. Aby mohol súd objektívne zhodnotiť vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť, potreboval by osobitne posúdiť okolnosti uzatvárania každej úverovej zmluvy a preukázať, že žalovaný si bol v čase ich uzavretia vedomý skutočnosti, že sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje. V prejednávanej veci žalobkyňa relevantne nepreukázala, že by v čase uzavretia zmlúv existoval úmysel žalovaného, ktorý by smeroval k bezdôvodnému obohateniu. Vzhľadom na uvedené okolnosti dospel odvolací súd k záveru, že nie je možné v danej veci aplikovať na beh plynutia premlčacej lehoty desaťročnú premlčaciu dobu.

20. V súdnej veci viazať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby od dňa, kedy sa žalobkyňa od svojho právneho zástupcu dozvedela o tom, že žalovaný sa mal na jej úkor obohatiť a kedy žalobkyňa svojmu právnenému zástupcovi, advokátovi, udelila plnú moc na zastupovanie, aj za situácie, že v osobe žalobkyne nejde o právne znalú osobu, je neprimeranou ochranou práva, vybočujúcou z účelu a právneho významu ustanovenia § 107 ods. 1 OZ. Informovanie klienta advokátom v rámci právnej porady o existencii/neexistencii porušenia práva je bezpochyby momentom, kedy sa oprávnená dozvedela, ako takýto jej nárok, vyplývajúci z existujúcich skutkových okolností, možno "právne kvalifikovať", čo nie je pri posudzovaní okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávanej veci prípadu Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Vedomosť žalobkyne ako spotrebiteľa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti jej úveru je potrebné preto spájať s touto skutočnosťou, t.j. vedomosťou o existencii citovaného zákona. Nemožno z tohto dôvodu začiatok

plynutia subjektívnej 2-ročnej premlčacej doby viazať k dátumu prvej porady s právnym zástupcom, keď tento mal preštudovať zmluvy. Takéto tvrdenie žalobkyne nie je presvedčivé. Žalobkyňa očividne iný dôvod na poradu s advokátom nemala, než ten, pre ktorý podávala žalobu. (Krajský súd Banská Bystrica sp.zn. 14Co/456/2016 z 21.2.2017, 17Co/160/2016 z 24.5.2017, 12Co/251/2016 z 28.2.2017, 12Co/429/2015 z 23.2.2017, Krajský súd Nitra sp.zn. 7Co/90/2013 z 13.11.2014).

21. K odvolacej námietke, že žalovaný bol povinný uniesť dôkazné bremeno jeho tvrdenia, že jej nárok je premlčaný a že je povinný tvrdiť skutkové okolnosti potrebné pre posúdenie začiatku plynutia premlčacej doby, odvolací súd považuje za neopodstatnenú a nedôvodnú. Aj zo žalobkyňou citovaného rozhodnutia NS ČR sp.zn. 25Cdo 1960/1999 vyplýva, že súd nemôže účastníkovi, v ktorého prospech bola námietka uplatnená, bez ďalšieho nepriznať právo na premlčanie s argumentom, že neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, vychádza z už vykonaných dôkazov, ak sú pre právne posúdenie otázky premlčania relevantné. V danom prípade posúdenie premlčania bolo možné z vykonaného dokazovania.

22. Vyššie uvedené závery viedli odvolací súd k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie.

23. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalovanej proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, nakoľko mala v odvolacom konaní plný úspech. Pri ich rozhodovaní vychádzal z ust. § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú primerane aj na odvolacie konanie), § 396 ods. 2 CSP (ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie), § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a § 262 ods. 1 CSP (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí).

24. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)